

Õiguskantsler

Esimees Andres Hermet
Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koda
info@kpkoda.ee

Teie 18.07.2012 nr 4-1/12-111
Õiguskantsler 17.08.2012 nr 14-8/121127/1203868

Vastus pöördumisele Järelevalve kohtutäiturite ametitegevuse üle

Austatud Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koja esimees

Pöördusite minu poole ja tõstasite küsimuse 01.01.2013 jõustuva kohtutäituri seaduse § 55 lg 1¹ ja lg 2 Eesti Vabariigi põhiseadusele vastavusest. Leiate, et sätted ei ole põhiseaduspärased, kuna võimaldavad justiitsministril sekkuda ülemääraselt kohtutäituri ametikohustuste täitmisse.

Tutvusin avalduse, asjassepuutuvate õigusnormide,¹ seadusandja kaalutluste ja asjakohase kohtupraktikaga ning mõistan pöördumise rõhuasetust ja probleemi püstitust. Leian siiski, et kuna vaidlusalused normid annavad justiitsministrile üksnes kaalutlusõiguse (mitte imperatiivi järelevalvemenetluse algatamiseks), siis on oleb õiguslik hinnang normi põhiseadusele vastavusest või mittevastavusest selle rakenduspraktikast (kaalutlusõiguse teostamisest). Seetõttu ei pea ma õigeks kujundada avaldusaluses küsimuses oma õiguslikku hinnangut praegusel ajal, kui asjassepuutuv õigus ei ole isegi veel jõustunud.

Märgin samas, et nii nagu on mõistetavad Koja kaalutlused suurema järelevalvepädevuse ohtudest, on mõistetavad ka seadusandja seisukohad ja eesmärk justiitsministri järelevalvepädevuse suurendamisel (kuid seejuures ka pädevuse piiritlemisel nähes ammendavalt ette, et see on lubatav üksnes juhul, kui kohtutäitur on eksinud selgelt sätestatud ja üheselt mõistetava õigusnormi vastu või väljakujunenud kohtupraktika vastu, kavandatav § 55 lg 2). Kuna riik nõ kohustab erinevate nõuete sundtäitmiseks täitemenetlust kasutama ega luba omakohut, siis on ka riigi kontroll kohtutäiturile pandud ülesannete täitmise üle õigustatud. Küll tuleb nõustuda seisukohaga, et riigi järelevalveõigused peavad jääma piiridesse, mis võimaldavad kohtutäituril pidada oma ametit sõltumatult. Kasutate oma pöördumises kohtupraktika näiteid, mil kohus on kohtutäituritega seonduvatele juhtumitele kohaldanud analoogia korras notarite ametitegevuse ja sõltumatuse põhimõtteid. Leian siiski, et teatud põhjendatud juhtudel on lubatav ja õiguspärane kohelda kohtutäitureid ja notareid (sh järelevalve ulatuse kehtestamisel) erinevalt. See tuleneb notari ja

---

¹ Alates 01.01.2013 jõustuva kohtutäituri seaduse: „§ 55. Järelevalve teostamine

[---] (1¹) Järelevalve teostaja on pädev kontrollima kohtutäituri ametitegevuse nõuetekohasust ka nendes küsimustes, mida seaduse kohaselt on võimalik lahendada kas kaebe- või hagimenetluses.

(2) Järelevalve ei hõlma ametitoimingu tegemisel kohtutäituri valitud õigusliku lahenduse otstarbekuse hindamist. Järelevalve teostajal on õigus sekkuda kohtutäituri ametitegevuse üle järelevalvet tehes kohtutäituri otsustusmenetluse sisulistesse küsimustesse, kui kohtutäitur on eksinud selgelt sätestatud ja üheselt mõistetava õigusnormi vastu või väljakujunenud kohtupraktika vastu. [---]”

kohtutäituri olemuse ja tegevuse eesmärkide ning ühtlasi ka selleks vajaliku autonoomia ulatuse erinevustest.

Nii nagu ma eespool mainisin, ei kujunda ma siiski hetkel õiguskantsleri seaduse § 15¹ lõikes 2 ettenähtud võimalust arvestades oma õiguslikku seisukohta.

Täna lõpetuseks Teid minu poole pöördumise ning küsimuse püstitamise eest. Täitemenetluse parimal viisil läbiviimisega seonduvad küsimused on kahtlemata olulised ning seda nii kohtutäituri, võlgniku, võlausaldaja kui ka kogu ühiskonna ja õigusrahu kontekstis.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Indrek Teder

Koopia: Justiitsministeerium (info@just.ee)